

Arbeidsgruppe for utredning av honours degree-program UiB

Fredag 22. mars 2019

Deltakere:

- Frode Ulvund (leder, HF)
- Ole Hjortland (HF)
- Hans Munthe-Kaas (MN)
- Nele Meckler (MN)
- Ingrid Solhøy (adm., MN)
- Ranveig Lote (adm., HF)
- Iben Alexander Nasset (student, MN)
- Tobias Oliver Moberg Træen (student, HF)
- Ellen Vikersveen (adm./sekretær, HF)

Bakgrunn:

Ulvund orienterer om bakgrunnen for opprettelsen av arbeidsgruppen og hvilket mandat som er gitt. Kort oppsummert: UiB-ledelsen ønsker å opprette et honours degree-program ved UiB, tilsvarende det som er opprettet ved UiO. HF har tatt initiativ til å nedsette denne arbeidsgruppen for å utrede mulighetene for et honours degree-program for humaniora og realfag ved UiB. Arbeidsgruppens mandat er følgende:

Arbeidsgruppens mandat

- Utrede mulighetene for et tilbud innen humaniora og realfag til de mest talentfulle og motiverte studentene
- Diskutere/utrede målgruppe og målsetting for et slikt tilbud, herunder om det skal innføres på BA, MA eller begge nivå. Hvilke kvalifikasjoner skal karakterisere kandidatene fra dette utdanningstilbudet?
- Vurdere hvilke av de to hovedmodellene forskerlinje versus honors degree-program som er mest hensiktsmessig for UiB (humaniora og realfag)
- Vurdere hvilke hovedelementer som skal inngå i et slikt tilbud, og på hvilken måte disse kan integreres i utdanningsløpet/-ene (studentaktiv forskning, faglig fordypning vs bredde, økt progresjonskrav, arbeidslivserfaring/praksis, m.m.)
- Diskutere opptaksgrunnlag. Vurdere om et slikt tilbud skal lyses ut som eget studieprogram i Samordna opptak, eller om opptak skal skje ved utvelgelse/kvalifisering av spesielt talentfulle studenter etter opptak.

Det er altså snakk om to hovedmodeller som skal vurderes: Honours degree-program eller opprettelse av en forskerlinje.

I møtet ble det diskutert løst omkring de to alternativene.

Noen synspunkter som kom frem i diskusjonen:

- Et honours degree-program ved UiB bør følges av et nytt faglig innhold. Viktig at det ikke bare er en ny fremstilling av et tilbud vi allerede har. Det vil studentene gjennomskue.
- Finansiering: UiO søkte, men fikk ikke midler til sin satsning. Dermed kan UiB antagelig heller ikke forvente det. Uklart hva det er mulig å få til uten nye midler. Er fakultetene villige til å

betale for å utvikle et slikt tilbud, og i hvilken grad vil det gå på bekostning av eksisterende tilbud? Vi bør høre med UiO om hvordan dette er løst hos dem.

- Forskerlinje: Andre tilsvarende tilbud er laget som forberedelse til forskerutdanning, og for å rekruttere til forskerutdanning. Uklart om dette er et behov for oss. Ved HF er masterutdanningen allerede forberedende til forskerutdanningen, med 60 studiepoeng masteroppgave.
- Forskerlinjen i rettsvitenskap ved UiB: Det ble gitt støtte fra NFR til den satsingen. Studentene skriver stor masteroppgave og deltar i flere samlinger m.m. Dette er en ressurskrevende ordning der hver plass koster 182 000 kr. (100 000 stipend for å gjennomføre - insentiv ordning)
- Forskerlinje kan være å legge til rette for at ekstra talentfulle og motiverte studenter kan få ta emner på masternivå i bachelorgraden sin tillegg til bachelorgradens studiepoengkrav.
- I dag er det en del studenter som opplever å ikke få de utfordringene de ønsker seg. UiB klarer ikke fange opp de spesielt talentfulle i dag. Det er positivt dersom vi kan gi en plattform/arena for disse.
- De studentene som ønsker det, bør få mulighet til å skille seg ut faglig. Positivt dersom vi kan gi et tilbud til de som er spesielt motiverte.
- Vi bør også ha et slik tilbud som UiO, for å ikke miste gode studenter.

- Hvordan skal tilbudet være? UiO sin løsning er at de tilbyr tverrfakultære emner som studentene tar ved siden av et ordinært bachelor-studieløp, det vil si 5 studiepoeng hvert semester som er felles for de som er tatt opp på programmet. Det er noen få programmer som deltar i dette. Humaniora: Filosofi, lingvistik og musikkvitenskap. Real FAG: Astronomi, fysikk, matematikk med informatikk.
- Det er et klart råd fra representanter ved UiO om at et slikt tilbud må være faglig forankret, både i fagmiljø og på fakultet.
- Tverrfaglig samarbeid åpner for en del spennende muligheter, og nye felles forskningsområder. For eksempel kan tema som klima og bærekraft være felles møtepunkt mellom humaniora og real FAG, og danne utgangspunkt for fellesemne med perspektiv fra begge fagområder.
- Spørsmål om hvor åpent eller ekskluderende dette tilbudet bør være. Skal det være emner som er lukket for andre studenter å ta?
- En modell fra Nederland (Amsterdam) er at emnene er åpne for alle. For å oppnå en honours degree, må studentene ha tatt ett visst antall av disse emnene og ha oppnådd et særlig godt resultat.
- Det må foretas en prinsipiell vurdering om vi ønsker å differensiere i studentmassen eller ikke. Hvis vi ikke ønsker det, er denne siste muligheten med åpne emner en mulighet. Dersom vi ønsker å skape et eget arbeidsfellesskap og eget miljø for disse studentene, må tilbudet gjøres lukket og eksklusivt. Det er dette siste som har vært pekt på som et suksesskriterium ved andre honours-degrees.
- Vi har ingen elitekultur ved norske læresteder i dag. Klarer vi å skape et miljø med 20 studenter, og på tvers av to fakulteter?
- Det er viktig at vi tenker på hvordan vi skal samle disse studentene og skape et enhetlig tilbud.
- Det blir viktig at studentene følges tett av vitenskapelige, og får en mentor.
- Tverrfaglig satsing åpner for spennende muligheter, men og et spørsmål om bredde versus fordypning. Studerer man real FAG, blir man ikke nødvendigvis bedre i faget av å diskutere med samfunnsvitere. For å bli god i et fag, må man jobbe mye med faget. Dette samme

gjelder innen humaniora: Man må fordype seg i faget for å få den kompetansen som skal til for å hevde seg faget.

- Et annet moment er hva studentene skal få ut av å delta i et slikt program. Forskerkarrier og/eller økt arbeidslivsrelevans? Ved UiO skal løsningen også innebære at studentene får tilbud om «sommerjobb» og relevant praksis.
- Vi kan ende opp med å utdanne for mange som skal drive med forskning. Vi trenger også å utdanne folk som skal ut i annet arbeid.
- Kandidatundersøkelsen viste at humanister og realfagstudenter er attraktive på arbeidsmarkedet. Begge er generalistutdanninger som gir generelle kunnskaper som er etterspurt.
- Diskusjon omkring opptaksordning: Et alternativ er å utlyse et tilbud via samordna opptak. UiO har en slik ordning, uten opptakskrav utover det som kreves på ordinært program, men regulert av begrenset antall plasser.
- Det bør være noen spesielle opptakskrav, for eksempel karakterkrav eller motivasjonsbrev, dersom vi skal gå for en slik ordning.
- Alternativt kan det gjøres opptak etter at studenten har vært på programmet ett år. Da har studenten fått prøvd seg i faget. Motivasjon, talent og prestasjon i første studieår kan telle inn i opptaksgrunnlaget.

- En mulig løsning som kan gjennomføres med dagens studietilbud er å tilrettelegge for at spesielt talentfulle studenter kan gjennomføre studieløpet på kortere tid, for eksempel ved at de mot slutten av bachelorgraden får tilbud om å ta emner på masternivå, og mot slutten av masterdelen får tilbud om å delta i opplæringsdelen til forskerutdanningen. Dette åpner for at studenter kan korte ned på gjennomføringstiden, og komme i gang med master og ev. forskning tidligere.

Fremdrift

Tidsplan: Arbeidsgruppen skal lage et dokument til 1. juni. Dokumentet skal antagelig sendes på høring. Vi ønsker først og fremst å lage et dokument som trekker frem ulike muligheter og løsninger, og diskuterer fordeler og ulemper ved disse.

Dersom dette munner ut i opprettelse av et program, gjelder følgende frister: Søknad om opprettelse av studieprogram leveres til UiB, 1. mai ett år i forveien (altså 1. mai 2020 for oppretting studieåret 2021/2022).

Til neste gang:

- Kan vi be UiO komme og fortelle oss om deres ordning? Ulvund sjekker opp i dette.
- Arbeidsgruppen ønsker innspill fra fagmiljøene. Sondere terrenget, stemningsrapport fra instituttene og fagmiljøene. HF og MN sjekker stemningen i sine fagmiljø (hvem?).
- Hjortland hører med filosofi i Oslo.

Neste møte blir onsdag etter påske. Vikersveen sender innkalling til dette.

Referent: Ellen Vikersveen